

dolgozott tervezet sok érdekes és megszívlelésre méltó újítást tartalmaz. A főbb újítások egyrészt a felelősséget feloldó okok (mentesítő és kizáró okok) kiterjesztése terén, másrészt a baleseti kártérítés alapján követelhető összeg maximalálásában és a vezető felelősségének szigorításában található.

Az autó tulajdonosa az üzembirtokossal öt egyetemlegesen terhelő kártérítési kötelezettséget elhárítja szavatossági biztosítás által és a biztosítási összeg kiadása iránti lépések megtételével minden további felelősség alól szabadulhat. Mentesítők a sérültnek vagy harmadik személynek vétkes magatartása, ha az nem volt kellő gondossággal elhárítható. (Enyhébb a mai gyakorlatnál. Nem kívánja meg sérült kizárólagos hibáját.) Kizárja a felelősséget a tervezet a gépjárművet ingyen használókkal és más veszélyes üzemekkel szemben, de az általános kártérítési felelősség érvényben marad. A vezető egyetemleg felelős az üzembirtokossal, ha a baleset keletkezésére valamely gondatlan magatartásával közrehatott.

A munka hasznos szolgálatot tett e fontos magánjogi kérdés felderítése és kidolgozása terén. Itt mutatunk rá, hogy manapság, mikor sok jogi kítűnő munka el sem készül a nehéz könyvkiadási viszonyok miatt, az ilyen pályázatok nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a fontos kérdésekben jó munkák kerüljenek napvilágra. Sz—i.

A mezőgazdasági haszonbérek leszállítását, illetve felemelését szabályozó 1400/1932. M. E. számú rendeletről lapunkban már korábban megemlékeztünk. E rendeletet bőséges kommentárral és jogpolitikai magyarázatokkal ellátva, két újonnan megjelent kítűnő kézikönyv tárgyalja és pedig az egyik *dr. Szilágyi Artur Károly, valamint dr. Tunyoghi Szűcs Lajos* tollából, a másik pedig *dr. Pátkai Béla és dr. Vadász Sándor* szerzők neve alatt.

Mindkét könyvecske igen szépen oldja meg feladatát; a kimerítő magyarázatokon és útmutatáson felül az előbb említett könyv főleg azt tárgyalja, hogy minő viszonyban áll az új rendelet az azt megelőzőkkel; részletesen kitér azokra a jogdogmatikai vitákra is, amelyek a rendelet létrejötte előtt akörül a kérdés körül folytak, vajjon a 6140/1932. M. E. számú rendelet még hatályban van-e s illetve alkalmazható-e s amely vitának az illusztris szerzőtárs, Szilágyi Artur Károly volt egyik vezérharcosa, aki épen folyóiratunk hasábjain fejtette ki annak idején érdekes álláspontját, a Pátkai—Vadász-féle könyvecske viszont szépen csoportosítja a rendeletet megelőzően a bérbeadó és bérlőérdekeltségek közt lefolyt harcot, amely úgy látszik lényegében a bérlők javára dőlt el, amennyiben az új rendelet elvetette a haszonbérbeadók álláspontját a gazdasági lehetetlenülés kérdésében és a rendeletben a haszonbérlők állás-

pontja jutott érvényre, amely a bérösszegek revideálását tisztán a változott gazdasági viszonyokra való tekintettel követelte.

Mindkét könyvecske haszonnal forgatható és jogi irodalmunknak nyereségét képezi.

F. P.

Könyvszemle. 1. Dr. Marton Géza egyetemi tanár: Bonus paterfamilias. A kártérítési jognak kiváló művelője ebben a kis füzetben a római jogi források és szövegkritika alapján kimutatja, hogy a culpának, a vétkességnek különböző fokozatai és annak büntetőjogias, szubjektív, a kártérítésre kötelezett személyes viszonyai után igazodó fogalma nem a klasszikus római jog találmánya, hanem későbbi interpolációk, beszúráások eredménye. A szövegkritika megdönti egyes jogi íróknak azt az érvét az objektív felelősség kártérítési elve ellen, hogy az valami új, meszterkélte elmélet és hogy a kártérítés alapelve eddig mindig a szubjektív vétkesség volt. Szerző kimutatja, hogy a klasszikus római jog közelebb állott az objektív kártérítési elvhez, mint a szubjektív vétkességi elmélethez, mert a culpát objektíve és absztrakte, egy alapul vett ideális mérték és nem az egyes személyek egyéni képességei szerint mérte. Az élvezetes és világos stílusban írt kis füzet mindenestre alkalmas az objektív kártérítési elvnek jogtörténeti alapon való erősítésére.

2. Dr. Ehrnthál Aladár: Állatszavatossági jog. A mű az 1923. évi X. t.-c. egyes paragrafusaihoz írt kimerítő magyarázatok és joggyakorlat gyűjtemény kapcsán az állatszavatossági jog és a vele összefüggő magánjogi, perjogi és végrehajtási kérdések teljes anyagát adja. Részletesen foglalkozik különösen az állatszavatossági jogban szerepet játszó időmeghatározásokkal, mint a szerződésmegkötési, átadási, értesítési, vélelmi, szavatossági stb. idő, melyek az igény elbírálása és érvényesíthetősége tekintetében nagy fontossággal bírnak, azokkal az esetekkel, ahol írás kell és a vétel felbontásának szabályaival. A könyv e speciális kérdés anyagát a gyakorlati jogász szempontjából kimerítően tárgyalja.

3. Dr. Altörjay Sándor: Anonymus. A magyar Jogászegyesület kiadásában megjelent mű a magyar történet és jogtörténet régi izgató kérdésével foglalkozik: ki volt Béla király névtelen jegyzője és e krónikának különösen a magyar jogtörténetre, a királyi tanácsnak a vezérek korára visszamenő eredetére és a vármegye kialakulására vonatkozó adatai megállnak-e a történelmi kritika világánál? Szerző érdekes következtetéssel mutatja ki a krónika adatainak helyességét. A munka végén Anonymus személyével foglalkozik és arra a megállapításra jut, hogy a névtelen jegyző Kapatán egri püspök környezetéhez tartozó egervidéki pap volt.

Sz—i.